

AP 1 EJERSKIFTEUDFORDRINGERNE I DANSK LANDBRUG KAN NUANCERES

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Store forskelle på ejerlederens alder i små og store landbrugsvirksomheder. SEGES har med en analyse af de dan-ske landbrugsvirksomheder, nuanceret ejerskifteudfordringerne i dansk landbrug. De danske ejerledere bliver fortsat ældre.

Ejerskifteudfordringerne varierer i forhold til virksomhedernes forskellige størrelser.

Dansk landbrug savner fortsat de unge ejerledere. Næsten en tredjedel af de danske ejerledere har rundet 66 år, mens færre end 5 procent er under 35 år. Ivan Damgaard og Rasmus Berg, begge SEGES, har med udgangspunkt i Ø90-data analyseret ejerskifteudfordringerne i de danske landbrugsvirksomheder i projektet "Nye Kræfter".

Resultatet kan læses i folderen "Ejerskifteanalyse – en analyse af danske landbrugsvirksomheder."

Analysen viser, at der overordnet fortsat er store udfordringer med ejerskifterne i dansk landbrug. Men udfordringerne bør og kan nuanceres. Derfor kan du i folderen se udfordringerne i forhold til virksomhedernes størrelse og deres produktionsgrene," forklarer Rasmus Berg.

Ejerlederne i mindre virksomheder er de ældste

Ejerskifteanalysen gennemgår blandt andet landmændenes alder fordelt på virksomhedens størrelse, og det er her, at en af de mest bemærkelsesværdige forskelle ses: Ejerlederne i virksomheder med en omsætning på mindre end 2 mio. kr. om året er i gennemsnit 8,4 år ældre end deres kollegaer, som driver virksomheder med en omsætning på mere end 2 mio. kr. om året.

"Dykker vi eksempelvis ned i virksomhederne med en omsætning under 2 mio. kr., så kan vi se, at omkring en tredjedel af de ca. 24.000 virksomheder har en ejerleder, der er ældre end 66 år. Disse ejerledere burde i teorien være klar til eller i gang med et ejerskifte. Interviews med ejerlederne viser, at de faktisk ikke ønsker at ejerskifte. De vil gerne blive boende på ejendommen, da de formentlig

vurderer, at de godt kan passe det mindre landbrug mange år endnu,” forklarer Ramus Berg og fortsætter:

”Umiddelbart virker ejerskifteudfordringerne store her, specielt med tanke på, at de 24.000 virksomheder fylder ca. 3/4 af det samlede antal virksomheder i dansk landbrug. Omvendt så står disse ”kun” for ca. 10% af landbrugsomsætningen.”

Han understreger, at ejerlederne på de store landbrug langt fra kan ånde lettet op, selv om de i gennemsnit er yngre og i teorien har bedre tid til at ejerskifte.

”Går vi tilbage til 2013 var ejerlederen på et stort landbrug i gennemsnit 50,1 år. I 2018 var gennemsnitsalderen steget til 53,3 år, så også her bliver de ældre og ældre. Og da vi ved, at det kan tage over ti år at planlægge og gennemføre et ejerskifte, kan jeg kun opfordre til, at man tidligt begynder at gøre sig de nødvendige forberedelser.”

Ejerskifter inden for familien

Et andet overraskende punkt er, hvor begrænset en andel af ejerskifterne i dansk landbrug, der sker indenfor familien, også kaldet generationsskifter.

”Vi synes, at der er en misforstået opfattelse af, hvor mange ejerskifter, der reelt sker inden for familien. I en analyse foretaget af Klaus Kaiser, Erhvervsøkonomisk chef i SEGES, kan vi se, at siden 2011 har ejerskifter inden for familien ligget mellem 10 – 20% af det samlede antal ejerskifter”, forklarer Rasmus Berg. Han fortsætter:

”Jeg tror bestemt, at vi alle – landmænd og rådgivere – skal ændre vores tilgang til ejerskifter. Sat lidt på spidsen skal vi snarere finde potentielle købere i vores netværk, f.eks. igennem banken, landboforeningen, skolerne og blandt medarbejderne – i stedet for først at stille spørgsmål ”*om sønnen eller datteren vil være landmand en gang?*” Samtidig skal vi også være bedre til at salgsmodne virksomhederne i henhold til at kun få ejerskifter sker indenfor familien.”

DLR-direktør: Der er trods alt positive tendenser

En af de institutioner, som skal finansiere ejerskifterne nu og i fremtiden, er DLR Kredit.

”Ejerskifteanalysen viser, at der er en udpræget aldersudfordring for de små og mellemstore brug. For de større produktionsbrug, hvor den væsentligste omsætning er, er behovet for aldersbetingede generationsskifter væsentligt mindre. Til gengæld er omfanget af økonomisk udfordrede bedrifter større.”

Sådan siger Jens Kristian Møller, som er adm. direktør i DLR Kredit. Han har netop læst Ejerskifteanalysen, og selv om han er godt inde i statistikkerne, så var der også overraskelser:

”Det overrasker mig faktisk, at andelen af unge under 40 år allerede siden år 2000 har været kraftigt faldende. Derfor er det i endnu højere grad vigtigt, at vi får vendt kurven nu, så vi får nogle unge ejerledere i ind i erhvervet.”

Selv om der er udfordringer, vælger Jens Kristian Møller at have de positive briller på:

”Analysen viser også, at hvis man er ung landmand og gerne vil ind og blive virksomhedsleder, så burde det ikke blive svært at finde den rigtige ejendom at købe. Måske er det svært at få

finansieringen på plads, men udbuddet af ejendomme bør være der, og det vil formentlig forblive sådan i de kommende år,” siger Jens Kristian Møller, som ligeledes opfordrer til, at senior-ejerlejerne forbereder sig selv og virksomheden til slag:

”Som sælger skal man være opmærksom på at planlægge i god tid, fordi der nu og i fremtiden vil være et stort behov for ejerskifter. Så man skal se sig selv i spejlet og se objektivt på sin virksomhed. Er den attraktiv at købe for en anden og gerne en ung landmand? Hvordan er økonomien? Og hvilken salgsstrategi skal jeg arbejde efter?”

Jens Kristian Møller opfordrer derfor landmænd og rådgivere til at læse analysen – eksempelvis på et møde.

”Som landmand synes jeg, man skal tage tre kvarter ud af hverdagen, og se om man kan ”finde sig selv” i analysen. Måske giver det stof til eftertanke og sætter gang i processen. Som rådgiver kan man overveje, om det ændrer noget ift. porteføljen af kunder”.

Du finder Ejerskifte-analysen [her](#).